

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЛНТУ
ІНСТИТУТ ЛІСОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ПОЛЬЩА)
БРАТИСЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМЕНСЬКОГО (СЛОВАЧЧИНА)
НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР АГРОІНЖЕНЕРІЇ (РЕСПУБЛІКА КАЗАХСТАН)
ТАШКЕНТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА УЗБЕКИСТАН)
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НДІЛГА ІМ. Г.М. ВИСОЦЬКОГО
ВО «УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ»
ФІЛІЯ «БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДСГП «ЛІСИ УКРАЇНИ»
ДСЛП «КИЇВЛІСОЗАХИСТ»
ГО «ЛІСОВІ ІНІЦІАТИВИ І СУСПІЛЬСТВО»**

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
ЛІСІВНИЧОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ВИРОБНИЦТВА»**

19 квітня 2024 року, м. Біла Церква

Біла Церква
2024

Сучасний стан, проблеми і перспективи лісівничої освіти, науки та виробництва: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Біла Церква, 19 квітня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – 215 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., ректор БНАУ, д-р екон. наук, проф.

Варченко О.М., проректор з наукової та інноваційної діяльності БНАУ, д-р. екон. наук, проф.

Димань Т.М., проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності БНАУ, д-р с.-г. наук, проф.

Хахула В.С., декан агробіотехнологічного факультету БНАУ, канд. с.-г. наук, доц.

Хрик В.М., завідувач кафедри лісового господарства БНАУ, д-р пед. наук, доц., **заступник голови організаційного комітету**

Marcin Klisz, доктор наук, професор Інституту лісових досліджень (Польща).

Bozhena Sera, Братиславський університет ім. Коменського, доктор філософії.

Abdurashyd Mamatkulov, керівник галузевого центру перепідготовки та професійного розвитку педагогічного колективу Ташкентського державного аграрного університету, д-р екон. наук, професор.

Altybaiev Alshyn, завідувач лабораторії цифрових технологій і енергозабезпечення Науково-виробничого центру агроінженерії (Республіка Казахстан), д-р техн. наук, академік Міжнародної академії інформатизації.

Давиденко К.В., заступник директора Українського ордена «Знак пошани» НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького, канд. с.-г. наук, доц.

Карабчук Д.Ю., голова правління та виконавчий директор громадської організації «Лісові ініціативи і суспільство», канд. с.-г. наук.

Мельниченко В.А., генеральний директор ВО «Укрдержліспроект».

Вігряк А.В., директор філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України».

Солоха С.М., директор ДСЛП «Київлісозахист».

Герасимчук О.П., доцент кафедри лісового господарства ЛНТУ, канд. тех. наук, доц.

Августинович М.Б., доцент кафедри агрономії ЛНТУ, канд. с.-г. наук, заступник декана з партнерства факультету аграрних технологій екології ЛНТУ, доц.

Мазепа В.Г., професор кафедри лісового господарства ЛНТУ, д-р. с.-г. наук, проф.

Левандовська С.М., доцент кафедри лісового господарства БНАУ, канд. біол. наук, доц.

Масальський В.П., доцент кафедри лісового господарства БНАУ, канд. біол. наук, доцент.

Ситник О.С., канд. с.-г. наук, асистент кафедри лісового господарства БНАУ.

Кімейчук І.В., асистент кафедри лісового господарства БНАУ.

Пенькова С.В., асистент кафедри лісового господарства БНАУ, д-р філософії.

Рижов О.М., асистент кафедри лісового господарства БНАУ.

Відповідальні за випуск – **Олешко О.Г.**, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ, канд. с.-г. наук, доц.; **Лозінська Т.П.**, доцент кафедри лісового господарства БНАУ, канд. с.-г. наук, доц.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний стан, проблеми і перспективи лісівничої освіти, науки та виробництва» (19 квітня 2024 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

ЗМІСТ

Секція 1. АНАЛІЗ СТАНУ ЛІСОВОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Хахула В.С., Лозінська Т.П., Пузир О.О. ФУНКЦІОНУВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ЯК ЗАСІБ ПОТЕНЦІЙНОГО КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	7
Хрик В.М., Хахула Л.П. ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНИХ ТА МОТИВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА НАМІРИ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 205 «ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ПРАЦЮВАТИ ЗА ФАХОМ.....	9
Коваленко О.А., Каліста М.С. ФЛОРИСТИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЛІСОВИХ РОСЛИН НПП «ПИРЯТИНСЬКИЙ»	13
Герасимчук О.П., Ткачук О.Л. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ХВОЇ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ.....	15

Секція 2. ЛІСОЗНАВСТВО І ЛІСІВНИЦТВО

Волянський В.О., Гнатюк О.А. САНІТАРНИЙ СТАН ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ФІЛІЇ “ЛЮБОМЛЬСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО” ТА ПРОЕКТУВАННЯ ЗАХОДІВ З ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ.....	18
Волянський В.О., Дубровка П.С. ОЦІНКА ТА ПРОЕКТУВАННЯ ПОБІЧНИХ КОРИСТУВАНЬ У ДП “ВОЛИНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІСГОСП”.....	19
Волянський В.О., Літкевич Я.О. РІВЕНЬ ПОЖЕЖНОЇ НЕБЕЗПЕКИ В ЛІСОВИХ НАСАДЖЕННЯХ ФІЛІЇ «ЛЮБОМЛЬСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ТА ПРОЕКТУВАННЯ ЗАХОДІВ ПО ЙОГО ЗНИЖЕННЮ.....	22
Грибович Є.С. ПРОВЕДЕННЯ ДОГЛЯДОВИХ РУБОК У ЛІСОСТАНАХ ФІЛІЇ «МИРГОРОДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	24
Жежжун А. М., Кубраков С. В. НЕОБХІДНІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ЗАХОДІВ У ЛІСАХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ СХІДНОГО ПОЛІССЯ УКРАЇНИ.....	27
Ковальчук Н.П., Шимчук Ю.П. АНАЛІЗ ЗМІНИ КЛІМАТИЧНИХ УМОВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЛІСОВІ ЕКОСИСТЕМИ.....	31
Левченко В. Б., Ткаченко М. В. ОЦІНКА ВІДПАДУ ФІТОМАСИ В ПОСТПРОГЕННИХ ХВОЙНИХ ДЕРЕВОСТАНАХ ПОЛІСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА.....	33
Мальон А. Л. ДИНАМІКА ПЛОЩ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ В ГОРГАНАХ.....	36
Пенькова С.В., Білик О.О., Шелест В.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ ПЛАНТАЦІЙНОГО ВИРОЩУВАННЯ ЛІСІВ.....	38
Пивовар Т.С., Букша І.Ф., Пастернак В.П., Радченко О.М., Букша Т.І. РЕТРОСПЕКТИВНА ТА ПРОГНОЗНА ОЦІНКА ДИНАМІКИ ВОЛОГОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ВПЛИВУ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА ЛІСИ.....	41
Соломко В. Л., Чорнобров О. Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ СУХОСТОЮ У ПІЩАНИЦЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ФІЛІЇ «ОВРУЦЬКЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	44
Сорока М.І. ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ЛІСАХ З УЧАСТЮ РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН.....	46
Ткачук О.М., Кириленко Я.О. ЛІСОЕКСПЛУАТАЦІЙНА ЕРОЗІЯ ҐРУНТУ ПРИ ТРЕЛЮВАННІ ДЕРЕВИНИ У ГІРСЬКИХ ЛІСАХ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ.....	48

Секція 3. ЛІСОВА ТАКСАЦІЯ, ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ

Алексіюк І.Л., Блищик В.І., Часковський О.Г. ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ «SMALLFOREST» ПРИ ПРОВЕДЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЛІСІВ УКРАЇНИ.....	54
Герасимчук О.П., Макарук А.Ю. ОЦІНКА СТАНУ НАСАДЖЕНЬ ДОСЛІДНОГО СТАЦІОНАРУ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	57

Котляревська У.М., Білоус А.М. ДЕСТРУКЦІЯ СУХОСТІЙНИХ ДЕРЕВ ВІЛЬХИ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	61
Пастернак В.П., Пивовар Т.С., Гармаш А.В. ДИНАМІКА ЗАПАСІВ ФІТОМАСИ ТА ВУГЛЕЦЮ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	63
Кімейчук І.В., Павлюченко В.А., Дячук Н.І., Ляшко О.В. АНАЛІЗ ЛІСІВНИЧО-ТАКСАЦІЙНИХ ПОКАЗНИКІВ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ КЛІТНИЦЬКОГО ЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «КАМІНЬ-КАШИРСЬКЕ ЛГ» ДСПГ «ЛІСИ УКРАЇНИ.....	66
Павлюченко В.А., Кімейчук І.В. РОЗРОБКА ТАБЛИЦЬ ОБ'ЄМУ ДІЛОВИХ КОЛОД ДУБА ЗВИЧАЙНОГО (НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ «МИРГОРОДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДСПГ «ЛІСИ УКРАЇНИ»)	70
Mohutysh V., Prokopuk Y., Klisz M. СУЧАСНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ДАНИХ В ЛІСОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	73
Kysluk V., Kovryhin V., Sagan J., Hrynyk H. WSKAŹNIKI DENDROMETRYCZNE DRZEW SOSNY ZWYCZAJNEJ DLA TYPU DRZEWOSTANU GRABOWO-DĘBOWO-SOSNOWEGO W TYPIE SIEDLISKOWYM LAS MIESZANY ŚWIEŻY NA TERENIE WYŻYNY WOŁYŃSKIEJ.....	77
Hrynyk H., Paluch R., Hrynyk O. PIERŚNICOWA LICZBA KSZTAŁTU DRZEW DĘBU SZYPUŁKOWEGO, ROSNĄCEGO W DRUGIM PIĘTRZE DRZEWOSTANU SOSNOWEGO W TYPIE SIEDLISKOWYM LAS MIESZANY ŚWIEŻY WYŻYNY WOŁYŃSKIEJ.....	79

Секція 4. ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ І РЕКУЛЬТИВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ

Кімейчук І.В., Ситник О.С., Гасюк Л.Ю., Федунів Р.Л. ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ДЕРЕВНИХ ВИДІВ НА ЕРОДОВАНИХ ЯРУЖНО-БАЛКОВИХ СИСТЕМАХ ЧЕРКАСЬКОГО РАЙОНУ	81
Лозінська Т.П., Гутніков В.В., Юрченко А.А. ВІДНОВЛЕННЯ АГРОЛАНДШАФТІВ – ОСНОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ.....	85
Прядка О.В., Хрик В.М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ ЛІСУ... ..	86

Секція 5. ЛІСОВЕ НАСІННИЦТВО, РОЗСАДНИЦТВО ТА ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ

Стукал Н. І., Волошенко В. Р. ВСТАНОВЛЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ ТЕРМІНІВ ПОСІВУ НАСІННЯ <i>PINUS SYLVESTRIS</i> L. У КОНТРОЛЬОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ СНІТИНСЬКОГО ЛІСНИЦТВА.....	89
Даниленко О.М., Мостепанюк А.А., Ющик В.С., Румянцев М.Г. ВПЛИВ УНІВЕРСАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО ДОБРИВА «MASTER» НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА МАСУ ОДНОРІЧНИХ СІЯНЦІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ У ДП «ХАРКІВСЬКА ЛНДС»	91
Дацюк Л.М., Баранюк Т. М. ВАРІАНТИ ДОГЛЯДУ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР З ВИКОРИСТАННЯМ ЛІСОВОГО ДИСКОВОГО КУЛЬТИВАТОРА.....	94
Дацюк Л.М., Сачко М. П. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ МЕХАНІЗОВАНОГО ВИСІВАННЯ НАСІННЯ ХВОЙНИХ ПОРІД У ЛІСОВИХ РОЗСАДНИКАХ.....	96
Распопіна С.П., Біла Ю.М., Горошко В.В. ЕКОЛОГО-ЛІСІВНИЧА ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ СКЛАДУ ЗАПРОЄКТОВАНИХ ПІД ЛІСОРозВЕДЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР ТИПАМ СТЕПОВИХ МІСЦЕЗРОСТАНЬ.....	97
Голуб С. М. ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ РІЗНИХ СУБСТРАТІВ НА РІСТ І РОЗВИТОК САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В РОЗСАДНИКУ ПАВЛІВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА.....	101
Чичул А.С., Дем'яненко О.І. ВИРОЩУВАННЯ СІЯНЦІВ ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО У ПРИМІСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ФІЛІЇ «МИРГОРОДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	103

Секція 6. ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЇ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Гайсенюк М. О., Стукал Н. І. МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ НАСІННЕВОГО ПОТОМСТВА <i>QUERCUS ROBUR</i> L. З ПОКРАЩЕНИМИ ГЕНЕТИЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ У КОНТРОЛЬОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ДІБРОВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА.....	106
--	------------

Колдар Л. А., Цибровська Н. В., Небиков М. В. ОСОБЛИВОСТІ ВВЕДЕННЯ ЕКСПЛАНТІВ <i>GINKGO BILOBA</i> L. У КУЛЬТУРУ <i>IN VITRO</i>.....	109
Масальський В.П., Лозінська Т.П. КУЛІНІОК М.М. ЗИМОСТІЙКІСТЬ ВИДІВ РОДУ <i>QUERCUS</i> L. У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	113
Масальський В.П., Лозінська Т.П., Мостепанюк І.В. ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ ІНТРОДУКОВАНИХ ВИДІВ РОДУ <i>TILIA</i> L. В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	115
Нейко І.С. ОЦІНКА СТАНУ ТА РЕПРОДУКТИВНИХ ПРОЦЕСІВ НА КЛОНОВІЙ ПЛАНТАЦІЇ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ФІНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ ВІННИЧЧИНИ.....	117
Нейко О.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ «ЧАРКОР» ТА «GRANDIS» ПРИ РОЗМНОЖЕННІ ФУНДУКА ШЛЯХОМ ЗЕЛЕНОГО ЖИВЦЮВАННЯ.....	120
Шита О.П., Філіпова Л.М., Мацкевич В.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ЖИВЦЮВАННЯ МИГДАЛЮ <i>IN VITRO</i>.....	122

Секція 7. РЕКРЕАЦІЙНЕ ЛІСІВНИЦТВО

Гедін М.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОТУРИЗМУ НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ.....	125
Ковальчук Н.П., Шимчук Ю.П. АНАЛІЗ ФОРМ РЕКРЕАЦІЇ ЛІСІВ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	127
Літнік Ю.В. УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЛІСНИЦТВА.....	130
Сірук І.М., Андреева О.Ю., Сірук Ю.В. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ПРИМІСЬКИХ ЛІСІВ М. ЖИТОМИРА.....	133

Секція 8. ЕКОЛОГІЯ, МОНІТОРИНГ І ОХОРОНА ЛІСІВ

Розенблїт Ю. В., Бабаєва Д. ДЖ. СИНФІТОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ ДУБОВО-ГРАБОВОГО ЛІСУ НА ТЕРИТОРІЇ НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ» В АСПЕКТІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	136
Балабак А.В., Перепилиця М.Р., Куркудюк Д.Л. РОЛЬ ХВОЙНИХ РОСЛИН У ПОКРАЩЕННІ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ.....	138
Вовк Н.Г. ЕКОЛОГІЧНА ДРАМА В УМОВАХ ВІЙНИ: ЗАБРУДНЕННЯ ТА ЗНИЩЕННЯ ЛІСІВ В УКРАЇНІ 2024.....	140
Григораш С.В., Кроковий В.В., Мазуренко В.М. РОЛЬ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ В ОПТИМІЗАЦІЇ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	143
Дребот О.І., Яремко О.П., Дишлик В.Р. ЛІСИ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС У БОРОТБІ З КЛІМАТИЧНИМИ ЗМІНАМИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ РІВНОВАГИ.....	145
Душечкіна Н.Ю. АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ЛІСОВІ БІОГЕОЦЕНОЗИ.....	147
Житова О. П., Турко В. М., Венгель С. М. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	150
Зимароєва А.А., Жаров Д.М., Макаруч О.П., Кучер Т.Р. ГІС-ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДИСТАНЦІЙНІ МЕТОДИ У МОНІТОРИНГУ РЕСУРСІВ ЛІСУ.....	152
Карпович М. С., Жилінський І. В., Любонько І. В., Олексієнко Б., С., Романуха О. Ю. РОЛЬ АБІОТИЧНИХ ФАКТОРІВ У РЕГУЛЮВАННІ ЧИСЕЛЬНОСТІ ШКІДНИКІВ.....	155
Кравець П.В., Павліщук О.П., Хань Є.Ю. РЕПРЕЗЕНТАТИВНІ ДІЛЯНКИ АБОРИГЕННИХ ЕКОСИСТЕМ У СИСТЕМІ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	157
Ліпінська К., Гриник О., Цесьля А., Гаврись Р. <i>IMPATIENS PARVIFLORA</i> DC. – АДВЕНТИВНИЙ ВИД РОСЛИННОГО УГРУПОВАННЯ ТИПУ 9180 В ПОЛЬЩІ.....	159
Мазурик О.М., Гриник О.М., Горбенко Н.Є., Гриник Г.Г., Мазурик О.В. АНАЛІЗ ТРАВ'ЯНИСТОЇ РОСЛИННОСТІ ПРИРОДООХОРОННОЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ УСТАНОВИ ПАРКУ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ «СТРИЙСЬКИЙ ПАРК».....	162
Мельник Є.Є., Бондар О.Б. ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЇ ТА ВІТРУ НА СЕРЕДНЬОВІКОВІ СОСНЯКИ ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ М. КРЕМЕНЧУК.....	166

1. Rasheid N., Sofi P., Masoodi T. Effect of IBA on rooting and seedling growth of *Ginkgo biloba* L. stem cuttings under temperate conditions of Kashmir. *Chemical Science Review and Letters*. 2018. Vol. 7, No 26. P. 485–489.
2. Shehla N., Faheem A. Softwood shoot forcing from epicormic buds of *Ginkgo biloba* L. *Propagation of Ornamental Plants*. 2021. Vol. 21, No 3. P. 88–95.
3. Sohier Ch., Courtois D. *Ginkgo biloba* and Production of Secondary Metabolites. 2006. P. 493–514. DOI: <https://doi.org/10.1002/9783527619771.ch21>.
4. Tasiu I. Rethinking *Ginkgo biloba* L.: Medicinal uses and conservation. *Pharmacognosy Review*. 2015. Vol. 9, No 18. P. 140–148. DOI: <https://doi.org/10.4103/0973-7847.162137>.
5. Tommasi F., Scaramuzzi F. *In vitro* propagation of *Ginkgo biloba* by using various bud cultures. *Biologia Plantarum*. 2004. Vol. 48, № 2. P. 297–300. DOI: <https://doi.org/10.1023/B:BIOP.0000033460.75432.d1>.

УДК 582.685.4:581.1.036.5(292.485:477.4)

МАСАЛЬСЬКИЙ В.П., канд. біол. наук, доцент

ЛОЗІНСЬКА Т.П., канд. с.-г. наук, доцент

КУЛИНЮК М.М., магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет

vlad.masalskiy71@gmail.com

ЗИМОСТІЙКІСТЬ ВИДІВ РОДУ *QUERCUS* L. У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Дана оцінка зимостійкості 11 видів і форм роду *Quercus* L. Встановлено, що високою зимостійкістю відзначаються *Q. rubra*, *Q. palustris*, *Q. Coccinea*, тобто північно-американські види дубів. Дана рекомендація щодо подальшого використання цих видів за створення лісових культур.

Ключові слова (Keywords): інтродукція, зимостійкість, флористична область, екологічні особливості, морозобійна тріщина.

Підвищення продуктивності лісів є першочерговим завданням сьогодення. Одним з основних шляхів є введення в лісові культури інтродукованих видів деревних рослин з інших флористичних областей. На особливу увагу заслуговують інтродуковані види роду *Quercus* L. які ще не дістали широкого поширення через їх недостатню вивченість та практично повну відсутність біолого-екологічної характеристики цих видів в умовах Лісостепу України.

Види дуба значно різняться за своїми екологічними особливостями. Дуби ростуть, головним чином, у тропічних і субтропічних зонах; у помірно холодних широтах зустрічаються лише поодинокі представники роду (*Q. Mongolica* Fisch., *Q. Robur* L., *Q. rubra* L.) [2].

Інтродукція рослин дає можливість збагатити флористичні ресурси та збільшити біотичне різноманіття фітоценозів, а ще є одним із шляхів збереження біорізноманіття [4]. До факторів, які є лімітуючи за інтродукції рослин в регіоні проведених досліджень, відносяться низькі зимові температури, різкий перепад температур, який призводить до різкого чергування морозів та відлиг, ранні осінні і пізні весняні заморозки. Частіше всього це призводить до відмерзання пагонів і появи морозобійних тріщин. Зимостійкість рослин дубів визначається, перш за все, спадковими біологічними особливостями, а також умовами навколишнього середовища [5]. Для проведення лісокультурних заходів виникає необхідність

щорічно проводити фенологічні спостереження [7].

На території Білої Церкви в Державному дендрологічному парку «Олександрія» на сьогоднішній день ростуть 11 видів роду *Quercus* L.: *Quercus castaneifolia* C.A. Mey. (Дуб каштанolistий), *Q. coccinea* Muench (Д. шарлаховий), *Q. dentata* Thunb. (Д. зубчастий), *Q. hartwissiana* Stev. (Д. Гартвіца), *Q. iberica* Stev. (Д. грузинський), *Q. imbricaria* Michx. (Д. черепичастий), *Q. macranthera* Fisch. et Mey. (Д. великопиляковий), *Q. palustris* Muench. (Д. болотний), *Q. robur* L. (Д. звичайний), *Q. rubra* L. (Д. червоний), *Q. serrata* Thunb. (Д. пилчастий) та три декоративні форми: *Q. macranthera* 'Pinnatifida', *Q. robur* 'Fastigiata', *Q. robur* 'Pendula' [1, 3, 6].

Об'єктом наших досліджень були 9 видів роду *Quercus* L., які ростуть у дендрологічному парку «Олександрія» та в умовах міських посадок м. Біла Церква. Результати дослідів з визначення зимостійкості видів роду *Quercus* занесені в табл. 1.

Таблиця 1 – Зимостійкість видів роду *Quercus*, які ростуть в Білій Церкві і в дендропарку «Олександрія» (2021-2022 рр.).

Назва виду (форми, культивуру)	Бал зимостійкості
<i>Quercus castaneifolia</i> C.A. Mey. Дуб каштанolistий	2
<i>Q. coccinea</i> Muench Д. шарлаховий	1
<i>Q. dentata</i> Thunb. Д. зубчастий	1
<i>Q. hartwissiana</i> Stev. Д. Гартвіца	1
<i>Q. iberica</i> Stev. Д. грузинський	1
<i>Q. imbricaria</i> Michx. Д. черепичастий	1
<i>Q. macranthera</i> Fisch. et Mey. Д. великопиляковий	1
<i>Q. macranthera</i> 'Pinnatifida'	1
<i>Q. palustris</i> Muench. Д. болотний	1
<i>Q. robur</i> L. Д. звичайний	1
<i>Q. robur</i> 'Fastigiata'	1
<i>Q. robur</i> 'Pendula'	1
<i>Q. rubra</i> L. Д. червоний	1
<i>Q. serrata</i> Thunb. Д. пилчастий	1

За результатами проведених досліджень встановлено, що високою зимостійкістю відзначаються *Q. rubra*, *Q. palustris*, *Q. Coccinea*, тобто північно-американські дуби. Висока зимостійкість притаманна деяким далекосхідним японським і китайським видам *Q. dentata* і кавказьким *Q. macranthera*, *Q. iberica*. Менш стійкий у цьому відношенні кавказький вид *Q. Castaneifolia*, в якого з'являються морозобійні тріщини під час сильних морозів або різких перепадів температури, що призводить у кінцевому підсумку, до зниження адаптивності до нових умов існування окремих рослин внаслідок появи стовбурних гнилей.

Дерева видів роду *Quercus*, які мають тривалий вегетаційний період: *Q. coccinea*, *Q. rubra*, *Q. robur*, *Q. macranthera*, є більш зимостійкими тому що довша вегетація дозволяє застатися пластичними речовинами, що практично повністю виключає підмерзання дерев в зимовий період, а більш тривале накопичення продуктів асиміляції в різних органах рослини сприяє їх високій продуктивності.

Список літератури

1. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і куші. Покритонасінні / [Кохно

- М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та інш.] ; за ред. М.А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 448с.
2. Заячук В.Я. Дендрологія. Підручник. Львів, 2008. С. 536-539.
 3. Каталог деревних рослин дендрологічного парку «Олександрія» НАН України / за ред. Галкіна С.І. Біла Церква, 2008. 56 с.
 4. Лозінська Т.П., Яценко В.М. Інтродукція як засіб підвищення лісистості та метод покращення видового складу лісових насаджень і збільшення біорізноманіття. Вивчення і збереження біорізноманіття біоценозів України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (Біла Церква, 20-23 квітня 2021 р.). Біла Церква: БНАУ, 2021. 26-28.
 5. Масальський В.П. Зимостійкість і морозостійкість лип (*Tilia* L.) у Правобережному Лісостепу України. Науковий вісник. Збірник науково-технічних праць. Львів, 2010. № 20.10. С. 35-39.
 6. Mosyakin S.L. Fedoronchuk M.M. Vas...lar plants of Ukraine. A nomenclature checklist. К.: 1999. P. 320-321.
 7. Хрик, В. М., Левандовська, С. М., Лозінська, Т. П., Бойко, В. М. Фенологічні дослідження дубово-кленових насаджень Білоцерківського НАУ з метою прогнозування врожаю жолудів дуба звичайного та насіння клена гостролистого. SPC "Sci-conf. com. ua", Kyiv, Ukraine. 2020.

УДК 582.632.2:581.144(292.485:477.4)

МАСАЛЬСЬКИЙ В.П., доцент, канд. біол. наук

ЛОЗІНСЬКА Т.П., доцент, канд. с.-г. наук

МОСТЕПАНЮК І.В., магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет

vlad.masalskiy71@gmail.com

ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ ІНТРОДУКОВАНИХ ВИДІВ РОДУ *TILIA* L. В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Наведено результати вивчення сезонних ритмів розвитку шести видів роду *Tilia*. Встановлено залежність початку вегетації від суми позитивних температур і кінця від суми ефективних температур. Доведено, що тривалість вегетації видів роду *Tilia* цілком вкладається в наявний в Лісостепу України, що свідчить про їхню високу адаптацію до умов місцезростання.

Ключові слова (Keywords): інтродукція, флористична область, фенологічні спостереження, вегетаційний період, сума ефективних температур.

Використання інтродуцентів в лісовому господарстві, нажаль, дуже обмежено. Проте використання деяких інтродукованих деревних видів може суттєво підвищити продуктивність лісу. Інтродукція рослин також дає можливість збагатити флористичні ресурси і збільшити біорізноманіття культурних фітоценозів та є одним із шляхів його збереження [1].

Особливої уваги потрібно приділити продуктивності дубових насаджень, яку можна підвищити вдалим добором супутньої деревної породи. На думку Гордієнко М.І. (1996) саме види роду *Tilia* є кращими супутніми деревними породами для дуба черешкового (*Quercus robur* L.) [2].

Тому виникла потреба встановити чи вкладається сезонний розвиток інтродукованих видів роду *Tilia* у характерний для Лісостепу України вегетаційний період. За інтродукції деревних рослин із інших флористичних областей у нових умовах в тій чи іншій мірі відбувається зміна в їх сезонному розвитку. В свою чергу це є важливим показником існування рослин у конкретних кліматичних умовах [3].